

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
HIVATAL ÉS NYOMDA
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca) 10
Telefon: Szerkesztőség
és kiadóhivatal — 977
Zs. N. Sz. — 558
A kéziratok kizárólag a
szerkesztőségnek cím-
zendők. Kéziratokat nem
adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉS IARAK
Romániában
Egész évre — — 620
Félévre — — 320
Negyedévre — — 170
Egy hónapra — — 60
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 3 lej
Bukarestben — 350
Csehszlovákiában
Egy hónapra — 25 ck
Egy szám — 150 ck

Cluj-Kolozsvár — VI. évfolyam, 176. szám

Igazgató: SZÉKELY BÉLA

5684. Tisri 13 — 1923 szeptember 24 Hétfő

Aki szelet vet, vihart arat

Jó másfél esztendővel ezelőtt, amikor még csak enyhe csirába volt meg annak, ami már lombos fába terebélyesedett, többször egymásután és nyomatékosan leirtuk az aranyigazságot: aki szelet vet, vihart arat. Akkor még csak kezdetleges kis füzeteket és röpiratokat terjesztettek a jó falusi nép között és egyébről alig esett szó, mint a zsidókról. Csak arról volt szó, hogy a zsidókat kell kiűzni innen és megfosztani jogaitól, mert nagyon elhatalmasodott már ez a kártékony fajta. Mi már akkor láttuk, hogy nemcsak zsidókról, sokkal többről van itten szó. Az enyhe fuvaltatban megérez-
tük a támadó vihart. De nem hallgatott ránk senki. Feljelentéseink, melyeket az igazgatók ellen beadtunk, ma is ott penészednek az ügyészség aktái között. A kormány tétlenül nézte, miként törnek ki korlátaikból a sötét indulatok, miként gázolnak át nap-nap után zsidó vagyonokon, zsidó életeken, zsidó becsületen a felelőtlen igazgatók, anélkül, hogy csak hajuk szála is megörbült volna. Csak immel-ámmal, kelletlen muszájból csapott szét néha a kormány a felelőtlenek között — hiszen csak a zsidókról volt szó. Elmúlt egy év és ime vihar lett a gyenge szellőből, amely veszedelmes döngéti a kormány öreg, viharedzett fáját. A kis röpiratokból nagy újságok lettek és az „ártatlan“ antiszemitizmus komoly politikai mozgalommá nőtt, amely egyre erősebben kopogtat a hatalomért, konspirál, fenyeget és készül a kormány át-
vételére.

Nem jóleső elégtételként jegyeztük most fel, hogy jobban láttuk az eseményeket, mint Bratianu. Hiszen ez egész természetes. Nagyobb iskolázottságunk van ezen a téren, mi már kétezer év óta figyeljük így az eseményeket és annál jobban figyeljük, mert mi mindig szenvedő hősei voltunk az eseményeknek. Az antiszemitizmus kérdésében, hogy ugymondjuk, szakértelemre tettünk szert. Keserű tudás, de tudás. Mindenkinél jobban tudjuk, hogy az antiszemitizmus sohasem öncél, de mindig eszköz a zsidóságon kívül eső célok elérésére. Legtöbbször eszköz a hatalom kezében a tömeg ellen, de gyakran megfordítva is történik s az antiszemitizmus segítségével a hatalom alól huzzák ki a gyékényt. A mai romániai antiszemitizmus ugylátszik az utóbbiak közé tartozik.

A fővárosi sajtó demokratikus szárnya napok óta szenzációs tudósításokban számol be a leleplezett fascista összeesküvésről, amely már a legközelebbi hetekben le akarta taszítani Bratianut a bársonyszékről. A híreket fentartással mi is regisztráljuk, de a legóvatosabb fentartás mellett is kétségtelen, hogy fascizmus néven erőteljes és nem lekiicsinyelendő mozgalom van az országban, amelynek hatalmi céljai nyilvánvalók. Annyira nyilvánvalók, hogy a kormány sietve teszi meg a legerélyesebb ellenintézkedéseket. Mi a fascizmus? Kötve hisszük, hogy maga a fascizmus atyamestere Mussolini, vagy újdonsült tanítványa, a spanyol Primo de Rivera tábornok, vagy akár a bolgár Zankoff professzor szabatos és kielégítő feleletet tudna adni a kérdésre. A fascizmusnak nincsenek pontosan körülhatárolt céljai és eszmei követelése is merőben homályosak. Talán legjellemzőbb tulajdonsága éppen a káosz és zűrzavar, amelyet maga körül teremt.

A romániai fascizmusnak éppenséggel nincs kikristályosodott programja, csupán egy törekvés ütökzik ki kétséget kizáróan: a szívós törtetés a hatalom után. Kézbekeríteni a hatalmat mindeáron és minden eszközzel! Hogy aztán miként fognak sáfárkodni a hatalommal, későbbi dolog. Bukaresti jelentések alapján a mai Uj Keletben számolunk be arról az érdekes jelenségről, hogy a fascisták a három

csatolt országrész mindegyikében más és más jelszavakkal agitálnak a tömegek között. Leggyakrabban persze az antiszemitizmus az, amiben a fascizmus megtestesül. Varga Károly például, a közmert máramarosszigeti fascista gyepester (ahogy az egyik lap nevezi) amikor kihallgatása alkalmával megkérdezték tőle, miért fascista, naiv egyszerűséggel azt felelte, azért, mert őt azzal biztatták, hogy a királyné engedélyezte a mozgalmat, amely a gazdag zsidók vagyonát fel fogja osztani a szegény fascisták között.

Igy fest a fascizmus Máramarosszigeten és az az érzésünk, máshol sem különbül. Minden eszköz jó, amely a tömegek elégedetlenségének fokozására alkalmas és vérmes reményeket eb-

reszthet az elégedetlenkedőkben. A cél: káoszt, zűrzavart teremteni, megmozdítani a tömegeket és majd az utolsó pillanatban előugranak a sötét háttérből azok, akik nagyon is tisztában vannak vele, mit akarnak. A rendet szerető, demokratikus közvélemény aggodalmasan figyeli az eseményeket és várakozással tekint a kormány intézkedései elé. Most már talán felismerte Bratianu is, hogy az „ártatlan“ antiszemitizmusból komoly és veszedelmes fascizmus lett, amely nemcsak az ő hatalmát, de az ország rendjét és békéjét is felboríthatja. Most már talán elérkezett az ide, hogy Románia is rálépjen a tiszta demokrácia útjára, az egyetlen utra, amelyen Románia nagygyá és boldoggá lehet.

Belgium közvetít Poincaré és Stresemann között

Titkos utasítás ment a Ruhrvidékre, hogy szüntessék meg a passzív ellenállást. Napirenden vannak a véres zavargások. A kommunisták ki akarják kiáltatni a szovjetköztársaságot

Anglia nagyon elkeseredett Baldwin és Poincaré találkozásának sikertelensége miatt

(Berlín, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A berlini belga nagykövetség a német külügyminisztériumban tett látogatását odamagyarázzák, hogy Belgium közvetíteni akar Poincaré és Stresemann között.

A németországi kommunisták ismét akcióba léptek. A kommunistapárt hivatalos lapja a „Rote Fahne“ felhívja a munkásságot a tömegsztrájk megszervezésére, melynek célja a Stresemann-kabinet megbuktatása lenne. A kormányzást ez esetben munkások és parasztok vennék át.

A szélsőséges agitációt nagyon elősegíti, hogy a drágulás tovább tart. Október elsejétől a belföldi levelek portója

kétfélmillió márka lesz.

A devizapiacra legteljesebb a zűrzavar. Poincaré legutóbbi beszéde kiélezte a belpolitikai helyzetet. A devizákban fantasztikus számok szerepelnek. A dollár kétszázmillióról

háromszázötvenmillióra,

a font sterling 14 milliárdra szökkent fel. A márka tehát a rubel alá süllyedt. A helyzet emlékeztet a Cuno-kormány utolsó napjaira.

Poincaré beszédére az elcsüggedés általános lett az egész birodalomban úgy az iparosok, mint a földművesek körében. Berlin egyre jobban békétlenkedik a növekvő drágaság miatt, a munkások és hivatalnokok a végső óráig el vannak keseredve. A birodalom déli részében

a bankhivatalnokok általános sztrájkot proklamáltak,

melyet nyomon fog követni az ipari munkások sztrájkja. A sztrájkmozgalom olyan gazdasági megrázkódással fenyegetnek, mely a végső lökést fogja megadni a labilis helyzetnek.

A zavarokat nemcsak a kommunisták használják ki, de

erősen szervezkednek a nacionalisták is.

Berlin hangulatát, mely eddig a passzív rezisztenciában bizott, teljes csüggedés váltotta fel. Az éhező néptömegek felkeresik a vidéki földbirtokosokat és önhatalmúlag szerzik be a mindennapi élelmiszert. A nagybirtokosok gépfegyverekkel, éjszaka pedig

fényszórákkal védekeznek ellenük.

Leorachban a sztrájkoló munkások drótkerítéssel elzárták az utcákat. Meg akarták szállani a középületeket. Az összeütközésben sokan megsebesültek. Hasonló összeütközések voltak Plauenben is a proletárok és nacionalisták között. Brémában nagy tüntetések voltak. Az éhínség következtében a halálozások száma a birodalomban

háromszáz százalékkal meghaladja a születések számát.

A megszállott területek kormányképviselői, mint Düsseldorfból jelenti a Havas-ügynökség, azzal a

titkos utasítással tértek vissza Berlinből, hogy előkészítsék a lakosságot a passzív ellenállás megszüntetésére. Ennek alapján Hammbach, a westfaleni kormány elnöke felszólította a tartományi sajtó képviselőit, hogy

készítsék elő a lakosságot a passzív rezisztencia feladására.

Stinnes, aki a Ruhr-vidék megszállása óta üzeminek székhelyét Hamburgba tette át, ismét visszaköltözött, ami politikai és gazdasági körökben egyaránt nagy feltűnést keltett.

Minden jel a passzív rezisztencia közeli feladását mutatja. A párisi lapok koblenzi jelentést hoznak, melyszerint az ottani német távirótitkviselők kijelentették, hogy

hajlandók megszállott területen is munkába állani.

Azoknak, akik a Ruhr-vidéken ismét fel akarják venni a munkát, a szövetségközi vezetőség a következő feltételeket szabta:

1. A német hivatalnokok és műszaki alkalmazottak tartoznak a táviróberendezéseket rendbehozni és a szövetségközi hatóságok utasításai szerint dolgozni.

2. Mindezeket a munkákat továbbra is kötelesek elvégezni szövetségközi ellenőrzés alatt.

3. A táviróknál és telefonszolgálatnál az eddig alkalmazott katonák helyükön maradnak, hogy egyfelől ellenőrizzék, másfelől pedig védelemzessék az újonnan szolgálatba lépőket.

E feltételek mellett Koblenzben már megkezdődött a munka. A párisi lapjelentésekkel szemben a berlini postaminisztériumban semmit sem tudnak arról, hogy a koblenzi német tisztviselők felajánlották volna munkájukat. Berlinben ezt francia álhírek mondják, mert hiszen Koblenzből az összes távirótitkviselőket már rég kiutasították a franciák.

Ujból találkozik Poincaré Baldwinal

London, szeptember 22. A lapok nagyon pesszimista hangon írják a párisi tárgyalásokról és azt állítják, hogy francia politikai körök természetesen terjesztik az optimista híreket, amelyekre semmi alap nincsen. Baldwin hazaérkezése után fog majd kiderülni, mit végzett Párisban. A francia fővárosból Baldwin és Poincaré találkozásáról jelentik, hogy a tárgyalások nem fejlődtek be véglegesen és a két miniszterelnök valószínűleg újból fog néhány napon belül találkozni. Ez az összejövetel — mint a Quaid-Orsainy kijelentették — Párisban vagy Londonban lesz, de időpontját még nem határozták meg.

A londoni „Times“ értesítése szerint Baldwin és Poincaré találkozásának főcélja az volt, hogy a két államférfi, akik személyesen még nem ismerték egymást, érintkezésbe lépjen.

R.-T.
LITÓK
YÁR
Z D E

1497
ÖT
ányos

NDON
Co.
No. 1.
ork

zár nélkül.
a 16 nap.
ainkon a
%-kal ol-
fizetendő.

s:
irodákhoz.
No. 1.

la:
gina
—41

Egységbe tömörül a nagyváradai népi alapon álló zsidóság

A nagyváradai Mizrahi a zsidó kulturmunka és Palesztina-munka egységéért

(Nagyvárad, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Öt évvel ezelőtt a nagyváradai zsidóság is a nemzeti gondolat jegyében kezdte meg szervezkedését és a cionista mozgalom jó kilátásokkal bontotta ki zászlaját. Rövidesen megalakult a cionista szervezet, a hitű zsidók pedig a Mizrachiban tömörültek.

A mozgalom egy a tömegfelvilágosítás, mint a praktikus nemzeti munka terén a kezdet nehézségeihez képest igen szép eredményeket ért el. Körülbelül két évvel ezelőtt azonban ellanyhult a cionista mozgalom, ami nem kis részben annak tudható be, hogy a mizrahi szervezet a hitközségi választások alkalmából fölényes győzelmet aratott és átvette a hitközség vezetését. Így a zsidó nemzeti mozgalom legkiválóbb erőit a hitközségi munka foglalta le, úgyhogy a Palesztina-munka ez idő alatt teljesen háttérbe szorult.

A nagyváradai mizrahi szervezet Nussbaum Sámuel volt hitközségi elnökkel az élén most a mult gazdag tanúságain okulva friss lendülettel akarja újra megindítani az elhanyagolt cionista munkát. Széleskörű mozgalom indult meg, hogy az egész népi alapon álló zsidóságot egységesen szervezzék meg a zsidó kultúra és a Palesztina-munka felkarolására.

A mizrahi zászlóbontását Nagyvárad népi alapon álló zsidósága osztatlan lelkesedéssel fogadta. Az ünnepek után összeülő nagygyűlés elé Nagyvárad egész zsidó társadalmát feszült várakozással tekint.

Ha művészi kivitelű fa vas réz butort

akar venni, ne sajnálja az utat **Marosvásárhelyre** és tekintse meg a **SZÉKELY ÉS RÉTI** ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TARS. butortermeit. Asztalok furnírszükségeit legelőcsőbben itt szerezhetik be.

Fűszer és gyarmatárak legelőnyösebben

Bermann W. nagykereskedőnél Cluj, **Piața M. Viteazul 39.** Telefon 76. 1493

Egy zsidósors

Regény. Dán nyelven írta Meir Aaron Goldschmidt

איכה אשת בניך וכן היתה
ובן דודך וכן דודע
הוא ישועה יאש
אתה תשובה עקב

És gyűlöletet szerzek közötted és az asszony között a te magod és az ő magva között. Ő megtiporja a te fejedet. te pedig sarkát mardosod néki.

Mózes I. 3. fej. 15. v.

Elő fejezet.

— Hát ez már miféle láрма? — mondotta Bendixen Fülöp ur halkan és közben óvatosan félretolta az ablakredőnyt és kitérte az ablakot a kora-nyári reggelen. — Kint az utcán nagy tömegekben siettek az emberek valahová. Odaintett a legközelebb menőnek, de az nem vette észre, rákiáltani pedig nem mert a felesége miatt. Félt, hogy felébreszti, holott még aludt.

— mintha dobpergést hallanék — mondotta még halkan magában és újra betette az ablakot, — mi az ördög történhetik itten?

Nesztelenül surrant ki a szobából, az üzlethelyiségbe. Benjamin, az inas, már fél volt öltözve és éppen a nehéz vasrudat szedte le az ajtóról, de úgy piszmogott, mint aki még nem törülte ki az álmot a szeméből.

— Ne aludj itt álltokban te! — mondotta Bendixen Fülöp ur fojtott-haragos hangon. — Ugorj át a sógorhoz és kérdezd meg, hogy mi ujság a városban?

Benjamin inas sietve engedelmesskedett, de tulbuzgóságában elejtette a nagy vasrudat, amint éppen a sarokba akarta állítani.

Szeptember végére tervezték a fascista puccs kitörését

Petala tábornok a hadseregről. Kizárták a fascista pártból a fascista diktátort. A bukaresti házkutatások eredménye. A fascisták felhívása a kormányhoz

(Kolozsvár, szept. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A bukaresti lapok újabb és újabb részleteket közölnek a fascista-antiszemita puccs-terv leplezéséről. Csak két lap hallgat. A kormány hivatalos lapja a „Vitorul” és a félhivatalos „Universul”. A vizsgálat azonban még nem látja elérkezettnek az időt, hogy eddigi adatait nyilvánosságra hozza, így csak azokra az adatokra támaszkodhatunk, amelyeket az ellenzéki bukaresti lapok közölnek.

A vizsgálat eddigi megállapítása szerint a fascista diktatura kikialtását.

szeptember végére tervezték.

A „Dimineata” szerint az államcsínyt a király temesvári látogatása idején akarták végrehajtani és ez volna a főoka a temesvári királylátogatás elmaradásának. A fascisták állítólag megszállották volna a postát, távirát, vasutakat és arra kényszerítették volna a kormányt, hogy mondjon le s így a királyt befejezett tények elé állították volna. A „Dimineata” úgy tudja, hogy az államcsíny tervezői több markáns személyiséget akartak az új kormányba kineveztetni, köztük Titulescu volt pénzügyminisztert, jelenleg londoni követet.

A hivatalos beavatkozás így idején történt. A puccstervet különösen az teszi komolybá, hogy a hadsereg körében megindult nyomozás is súlyos adatokat produkált. Négy tábornok állott a mozgalom élén, köztük kettő aktív, akik Imbroane volt temesvári prefektus és ennek öccse vezetésével a Bánátot akarták megszervezni. A tábornokok egyikét már a napokban

külföldi megbízatással eltávolítják az országból.

A mozgalom három összefolyó irányát az eddigi adatok igazolták. Munteniában és Olteniában a mozgalom fascista-jellegű volt katonai karakterrel, Moldovában antiszemita, míg

Erdélyben és Dobrudzsában irredenta forrásokból táplálkozva: antiszemita.

Moldovában és Munteniában a hatóságok is segítségére voltak a mozgalomnak. Míg Moldovában antiszemita vezérek irányították a mozgalmat, addig az ország más részében több volt prefektust gyanúsítanak a mozgalomban való részvétellel. Megállapították azt is, hogy hogy sapirográfon sokszorosított felhívásokkal dolgoztak. Egy ilyen felhívást D. alezredes, aki egy határmenti területen a legtöbb felügyeletet gyakorolja, hivatalosan láttamozott is. Moldovában S. aktiv ezredes vezette a

— Hogy az ördög vinne el! Te szerencsétlen! — tört ki a szó Fülöp urból. Még csak ez a láрма kellett szegény feleségemnek — Semiszburach¹⁾ segítsen neki... Hallod, már hív is! Te ébresztetted fel, te ökör!

De hát mi baj van a feleségeddel? — kérdezte ártatlan arccal Benjamin inas.

— Bábaasszonyt kellett hívni hozzá — felelt Fülöp ur elkecsereved az inas flegmáján — érted már most, te... te jószág!?

Benjamin inas egy-kettőre feltárta a kirkakat-ablakot, kinyitotta az ajtókat és átsietett a sógorhoz, aki éppen átellenben lakott.

Nemsokára jött is már a sógor feleségével. Egyenesen benyitottak a hálószobába, ahol Fülöp ur felesége éppen a reggeli kávét fogyasztotta.

— Na, hogy méltóztatjuk érezni magunkat hölgyem? — köszöntötte a sógor Jetti asszonyt. — Hát csak légy szives és viselkedj ma bátran. Ostobaságra nincs most idő: a spanyolok kivonulnak. Valószínűleg lesz egy kis lövöldözés is, — no csak nem kell megjedni!

— Semá Jiszróel! Rosszul lett! — rikácsolta Jetti nővére, a sógor felesége és az ajtónak rohant, hogy a cselédet hívja.

Fülöp ur karonfogta sógorát, Bamberger Izsákot és kivezette a szobából.

— Hogy lehetsz ilyen vigyázatlan — mondotta neki szemrehányó hangon, — így megijeszteni szegény asszonyt!

— Ugyan! Vigyázatlan! — felelte Izsák

¹⁾ Szószertint: „akinek neve áldott”, —vagyis a mindenható.

mozgalmat. A polji prefektus is azok között van állítólag, akiknek szerepe van a mozgalomban. Az „Adeverul” megállapítása szerint S. ezredes kijelentette, hogy

a tisztikar harminc százaléka fascista.

Ezzel szemben áll

Petala tábornok nyilatkozata,

aki tegnap Bukarestbe érkezett s kinek utjához különféle kommentárokat fűztek. A Kolozsváron parancsnokló Petala tábornok a bukaresti lapok munkatársai előtt a következő kijelentéseket tette:

— Utam semmiféle kapcsolatban sincs a fascista mozgalommal, teljesen családi jellegű ügyben jöttem Bukarestbe.

— A román tiszték — mondotta a tábornok — inkább át vannak hatva hivatásuk kötelezettségeitől, sokkal fegyelmezettebbek és rendszeretőbbek, semhogy valamilyen felfordulást készítettek volna elő.

— A román tiszt szereti a trónt és a hazát.

Nem vagyunk spanyolok

és pretoriánus aktusokat se vállal a tisztikar. Ilyen katonai mozgalom nincs Romániában és nem is lehet.

Arra a kérdésre, hogy Kolozsváron ebben az irányban nyomoztak-e, Petala tábornok a következőket mondotta:

— Nem. Sem nyomozás, sem házkutatás nem történt, mert

Kolozsváron nincs olyan katonai mozgalom, mely a rend felborítására törekedne provokáló felfordulás előkészítésével.

Kolozsváron nem történt semmi. Ez az igazság!

A bukaresti nyomozást Mineulescu és Papadopol főügyészek vezetik, de résztvesznek a nyomozásban a katonai kiküldöttek is. A mult év folyamán újabb házkutatást tartottak a „Liga Crestine” és a „Fascia NR” helyiségeiben.

A házkutatás teljes eredménnyel járt.

Rengeteg kompromittáló iratot és

százezer lej készpénzt találtak.

A fascista és antiszemita tagok ABC. csoportokba vannak felosztva s minden tagot egy szám jelez. Így a levelek csak számok szerint igazítják el a kiküldötteket. Például: 83 jelenti, hogy 124 elindult Temesvárra, ahol találkozni fog 196 kiküldöttel Kolozsvárról.

A vizsgálóbíró a mai nap folyamán kihallgatta Zavoianu ezredest, a „Dacia” napilap

ur. — Tudhatod nagyon jól, hogy nem volt szándékom megijeszteni. De hallod, hogy dobolnak... hallod, már lödöznek is! Hát nem a legjobb ilyenkor előre megmondani a dolgot?

Csakugyan erős dobszó hallatszott be az utcáról, de úgy, hogy az ablakok is remegtek belé: a népörség vonult végig a városban és a foguk versenyt vacogott az ablakokkal. Egy-egy ágyudörrenés is hallatszott messziről, nem tudni honnan és a szomszédos házakból értelmetlen kiáltozás és láрма fokozta a zűrzavart. De mindezt a lármát tulsikoltatta egy hirtelen éles és hosszú sikoltás. — A hálószobából. — Bamberger Izsák arca elkomorlyodott és jelentős szó nélkül hazament. Bendixen Fülöp ur viszont első ijedtségében a hálószoba ajtajáig rohant, de tétovázva hőkölt vissza és mintha kergetnék, úgy szaladt ki a kertbe. Lábai csak gépiesen vitték előre: lelke valójában bent remegett a hálószobában. Besietett az istállóba, a tehénekhez, izgatottan sürgölődött körülöttük és az etetőket telegyömösölte szénával. De izgalmában itt se bírta sokáig. Oda rohant a kuthoz, teleszivattyuzta a vödöröket és amikor megtelek, újra kiöntötte őket és újra szivattyuzott.

Végre kinyitott a konyhaajtó és a bábaasszony kidugta fejét a nyíláson. Diadalmasan intett az elcsigázott embernek és úgy kiáltotta:

— Fiu lett, Bendixen ur, fiu lett! Gratulálok!

Fülöp ur úgy ugrott félre a kuttól, mint egy bolond.

Fülöp ur úgy ugrott félre a kuttól, mint egy bolond.

(Folytatás következik.)

volt igazgatóját. a diktatura elkövé kormányzat átv meg is találták vallotta, hogy feljegyzések.

A kormány a fascisták k

Egyesek halállal kijelentették, honak, mert „mint tekintik őket“.

A „Fascizm kanapé harc foly lista tanár: Padé ezredessel egyetér

önhatalmulag nélkül kiáltot román fa

Ezért az iga

Padeanu diktá dest b

s ugyancsak „Fas amely a következ kormányhoz:

„Kérdezzük désekre gondol a nak hírei ellen, telekiabálják a kö zációval kapcsolat

Változás

A fascista-mo szik nagyobb változ is. Bratianu Karlsb fogott a kormány rugója az, hogy

a hadügyminis polgár-polít

A hadügymini kerülne, míg Marda melyre egy a katon leghivatottabbnak ta nül tagja lenne N.

A Lepadatu, az zére a szépműv

A morat

csak a nemes val

A kolozsvári t

(Kolozsvár, sze tudósítójától.) A ko

tanácsa mai tárgyalá társadalmát élénken döntést. Ez érdekes

tóriumtörvény állt, az ülésszak szavazott me a lej romlása követk külföldi fizetési kö moratóriumtörvény an utasító fogadtatásra t

A moratóriumtő mentár teljes bizonyt kereskedőket, akiknek A kolozsvári törvény lyozza először precizen

A kolozsvári tör

mai ülésén felpereské Fils-cég szerepét. A Zauderer Salamon k

ellen mintegy félmillió tott be. A felperes be a Zauderer-cég vele sz telettségének a törvé többszöri felszólításra

rer-cég jogi képviselője elt és kérte a bíróság moratóriumtörvény al keresetével.

Az alperes jogi felperes azt vitatta, nem vonatkozik a csehb a manchesteri egyezmény államok kereskedőinek

volt igazgatóját. Zavoianut azzal vádolják, hogy a ditatura elkövetkezése esetére elkészítette a kormányzat átvételének tervezetét. A listát meg is találták lakásán, Zavoianu azonban azt vallotta, hogy ezek teljesen magántermészettű feljegyzések.

A kormány erélyes fellépése a fascisták körében nagy elkeseredést keltett.

Egyesek halállal fenyegetőznek, mások pedig kijelentették, hogy a népszövetséghez fordulnak, mert „mint románokat — kisebbségeknek tekintik őket“.

A „Fascizmus“ körül különben érdekes kanapé harc folyik. Kiderült, hogy az okkultista tanár: Padeanu a lapot kiadó Cioran ny. ezredessel egyetértésben

Önhatalmulag és a „Fascia NR“ tudtánélkül kiáltotta ki magát a lapban a román fascista diktátorának.

Ezért az igazi fascisták ugy

Padeanu diktátort, mint Cioran ny. ezredest kizárták a pártból,

s ugyancsak „Fascizmus“ néven lapot adtak ki, amely a következő felhívást bocsátotta ki a kormányhoz:

„Kérdezzük a kormányt, milyen intézkedésekre gondol a nemzetközi pénzvilág lapjainak hírei ellen, amelyek már két nap óta telekiabálják a közvéleményt a fascista organizációval kapcsolatos híreikkel.“

Változások a kormányban és a hadsereg vezetésében

A fascista-mozgalom elleni eljárás úgy látszik nagyobb változást jelent a kormányon belül is. Bratianu Karlsbadból hazajövet azonnal hozzáfogott a kormány átszervezéséhez, melynek egyik rugója az, hogy

a hadügyminisztérium élére feltétlenül polgár-politikust akarnak állítani.

A hadügyminisztérium élére Constantinescu kerülne, míg Mardarescu a vezérkar főnöke lenne, melyre ugy a katonai, mint a polgári körök a leghivatottabbnak tartják. A kormánynak feltétlenül tagja lenne N. N. Saveanu.

A Lepadatu, az erdélyi liberálisok vezére a szépművészeti miniszter tárcáját kapja.

A moratóriumtörvény csak a nemes valutájú államokkal szemben érvényes

A kolozsvári törvényszék elvi döntése (Kolozsvár, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári törvényszék polgári tanácsa mai tárgyalásán egész Románia kereskedő társadalmát élesen érdeklő kérdésben hozott elvi döntést. Az érdekes ügy középpontjában a moratóriumtörvény állt, amelyet a múlt évi parlamenti ülésnek szavazott meg, hogy a román kereskedőket a lej romlása következtében horribilusra emelkedett a külföldi fizetési kötelezettségeitől megvédje. A moratóriumtörvény annak idején a külföldön visszatartó fogadattal talált. A külföldi, főleg csehszlovákiai lapok a moratóriumtörvény törvényerőre emelkedésétől kereskedőik érdekei féltették, a Bratianu Vintila által kezdeményezett manchesteri egyezményt pedig csak az ugynevezett nemes valutájú államok kereskedőinek megbízottjai írták alá.

A moratóriumtörvényhez fűzött sokféle kommentár teljes bizonytalanságban tartotta azokat a kereskedőket, akiknek külföldi tartozásaik vannak. A kolozsvári törvényszék mai elvi döntése szabályozza először precizen a törvény értelmezését.

A kolozsvári törvényszék polgári tanácsának mai ülésén felperesként a trencsényi Fieberghien Fils-cég szerepelt. A cég jogi képviselője utján Zauderer Salamon kolozsvári posztókereskedő-cég ellen mintegy félmillió lej erejéig keresetet nyújtott be. A felperes beadványában elmondja, hogy a Zauderer-cég vele szemben fennálló fizetési kötelezettségének a törvényes határidő lejártá után többszöri felszólításra sem tett eleget. A Zauderer-cég jogi képviselője viszont pergátló kifogással élt és kérte a bíróságot, hogy az érvényben lévő moratóriumtörvény alapján a felperest utasítsa el keresetével.

Az alperes jogi álláspontjával szemben a felperes azt vitatta, hogy a moratóriumtörvény nem vonatkozik a csehszlovákiai hitelezőkre, mert a manchesteri egyezményt csak a nemesvalutájú államok kereskedőinek megbízottjai írták alá és

„Kérjük a kormányt, hogy hivatalos közleménnyel cáfolja meg azokat a híreket, amelyek alkalmasak arra, hogy megsértsék a hadsereg presztízst és a haza és a trón iránt érzett hitünket és szeretetünket, amelyet a harcmezőn vérünk ontásával pecsételtünk meg.“

„Ha a kormány megengedi és türi a nemzetközi sajtónak ezt a munkáját, úgy ünnepelesen ígérjük, hogy felébresztjük mi magunk ezt a sajtót és mindenkorra tiszteletre tanítjuk.“

Az ellenzéki lapok szintén felszólítják a kormányt, hogy nyilatkozzék, mert a hivatalos lap eddig mélyen hallgat.

— A kormány — a bukaresti lapok közlése szerint — a legszigorubb rendszabályokat lépteti életbe, mihez Ferdinánd király teljes beleegyezését adta. Bratianu

táviratilag Szinájába hívatta Duca külügyminisztert is,

aki a nyomozás újabb eredményeiről referált. A közeli napokban a hadsereg körében általános áthelyezések lesznek s meglepetések várhatók a tisztviselői karban is.

A nyomozás különben teljes eréllyel folyik tovább és pedig most már Erdély területén is. Florescu igazságügyminiszter, aki visszatért Kolozsvárról, megbízta

Papadopol bukaresti főügyészt, hogy Erdélyben vezesse a nyomozást.

Bukaresti jelentés szerint Papadopol Temesváron és Kolozsváron fogja elsősorban munkáját megkezdeni.

Vaitoianu belügyminiszter minden valószínűség szerint kilép a kormányból, mert mint belügyminiszter nem maradhat — ezt a tárcát Jonel Bratianu veszi át — és a számára felajánlott dominiomok miniszterségét nem fogadja el. Biztosra veszik Nistor bukovinai miniszter távozását is, aki a bukovinai kisajátítások körül veszítette el a liberálisok kegyét.

A hadsereg vezetésében a következő változásokat jelentik Bukarestből:

Popovici Juon, Beszarábia katonai kormányzója elhagyja helyét és a II. hadtest parancsnoka lesz Holban tábornok helyében, aki külföldi megbízatást kap. Beszarábia kormányzója vagy Petala tábornok, vagy pedig Jacob Zadik tábornok, a IV. hadtest parancsnoka lesz.

Ugy csak őket kötik a moratóriumtörvény intézkedései.

Hosszabb vita után a bíróság az alperes pergátló kifogását elutasította és kimondta, hogy a moratóriumtörvény kedvezményei csak a nemesebb valutájú országok hitelezőivel szemben védik a román kereskedőket. A per érdemi tárgyalására újabb határnapot tűztek ki.

Engedményeket kapnak a kisebbségi iskolák

Bukarest, szeptember 22. Ma délután 4 órakor dönt a minisztertanács az iskolakérdésben. Anghelescu miniszter az utóbbi napokban több tanácskozást tartott szakreferenseivel. A tanácskozásokon az egyházak kiküldöttei is jelen voltak. Általános a vélemény, hogy a minisztertanács a közoktatásügyi miniszter előterjesztése alapján jelentékeny engedményeket ad erre az évre a kisebbségek iskoláinak.

Olasz-jugoszláv szövetség?

London, szeptember 22. Angol körökben az olasz-jugoszláv incidenst elintézetnek tekintik. Hír szerint Mussolini és Pasics között szövetségkötés terve merült fel. A londoni Reuter-ügynökség szerint az olasz kormány azt javasolta Jugoszláviának, ismerje el, hogy Fiume Olaszországhoz tartozik s ennek ellenében az olaszok elismerik Jugoszlávia felségjogát a Baross-kikötő és a Delta fölött. Ez a híradás is megerősíti, hogy Olaszország állítólag szoros katonai és politikai szerződések megkötését indítványozta Jugoszláviának.

Rómából jelentik, hogy az aloan-görög határon meggyilkolt tisztek holtteste Tarentóba érkezett, ahonnan vasutonnal szállítják Rómába.

A hollandiai fascisták a spanyol példára hivatkoznak

Hága, szeptember 22. A hollandiai fascista-párt falragaszokkal árasztotta el a fővárost. A falragaszokon követelik a kormány lemondását és a parlament feloszlatását. Hivatkoznak az olasz és spanyol példára s követelik, hogy Hollandia élére diktátort nevezzenek ki.

Ezzel egyidejűleg megnyitja a parlament üszi

ülésszaka. Vilma királynő nagy beszédet mondott. A megnyitóbeszéd rövid kivonata a következő:

— Az idők terhe nagyon súlyos. Az ország kereskedelme, ipara és mezőgazdasága olyan állapotokért szenved, melyeket se munkával, se szorgalommal leküzdeni nem lehet. A munkanélküliség egyre nagyobbodik, a pénzügyi és gazdasági helyzet nyugtalanító. A nemzetközi helyzet bizonytalan, a világháború nyomában járó politikai és gazdasági ziláltság még mindig tart. Az egész emberiségnek érdeke, hogy változás történjék a függő problémák mielőbbi megoldásával.

Bethlen Genfbe rendelte Korányit

Budapest, szeptember 22. Bethlen gróf táviratilag Gentbe rendelte Korányi párisi magyar követet, hogy ott vegyen részt a tárgyalásokon. Ezzel kapcsolatban az „Az Est“ azt írja, hogy Kállay miniszter és a népszövetség pénzügyi tanácsa közti tárgyalások szerint a magyar kölcsön perfektuálása márciusra várható, a zálogjogokat azonban még hamarabb feloldják. A pénzügyminiszter szerint a kiskölcsön gondolatát elejtették s a mostani tárgyalások csakis a nagy nemzetközi kölcsönre vonatkoznak.

Spanyolországban kihirdették a sziatáriumot

Madrid, szeptember 22. Primo de Rivera tábornok-diktátor ma egész Spanyolország területére elrendelte az ostromállapotot.

Nagyváradon Szilág Dezső-utca 6. szám alatt lehet előfizetni az U életre.

Legolcsóbban fest, tisztít az

UNIO
gőzmosógép
Cluj, C. Reg. Ferd. 133

1383

RÓTH cipész

CLUJ,
Str. St. O. Iosii

volt
Szép-
utca

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Főút 20. Telefon 40 és 229

Nagy occasio!

Harisnyák, keztük,
kötött kabátok eredeti gyári áron
árusítanak a

SPORT

kötött-szövött áruházban, Cluj
Cal. Reg. Ferdinand 16.

Állami hivatalnoknak külön
engedmény

Leszállított árak

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Elfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Óronaiban és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (București, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— Október 20-án tartják meg a temesvári irókongresszust: Erdély és a Bánág irói még a nyár folyamán elhatározták, hogy közös érdekeik megvédésére irószövetséget alakítanak. A szövetség alapszabálytervezetét elkészítették és szétküldötték már a csatlót területeken élő iróknak és az alakuló kongresszus időpontját szeptember 29-ikére tűzték ki Temesvárra. Eddig mintegy harminc iró jelentette be részvételét a kongresszus temesvári rendezőbizottságához. A kongresszus temesvári rendezőbizottsága most azt közli, hogy a nagysikerűnek ígérkező irodalmi estét és ezzel kapcsolatban a kongresszust is október 20-ikáig kénytelen elhalasztani a mintavásárral kapcsolatban felmerült technikai akadályok miatt.

— Tűz Monostoron. Tegnap délelőtt tíz órakor a Külmonostor 34. szám alatti ház magtárából lángnyelvek csapnak fel. A magtár felől rémült gyermekek rohantak ki az utcára, akik kétségbeesetten kiáltottak segítségért. Néhány perc múlva a tűzoltóság emberei megjelentek a helyszínen és hozzáfogtak az oltáshoz. A tűz a magtár szomszédságában levő szénaboglyákra, amelyeket teljesen elhamvasztott. A lángok a magtár felé is átterjedtek, mielőtt azonban komolyabb bajt okozhattak volna, a tűzoltók egy órai megfeszített munka után lokalizálták a tüzet. Szabó rendőrtiszt kihallgatta a házbelleket, akik egyértelműleg azt vallották, hágy a szénaboglyában a környékbeli gyermekek játszadoztak s valószínűleg cigarettáztak s valamelyik vigyázatlansága folytán gyulladt meg a szén.

— Újból elfogták a felixfürdői szerencsétlenség okozóját. Nagyváradról jelentik: Porcian Demeter vasuti fékező, akit a felixfürdői szerencsétlenségért tettek felelőssé, néhány nappal ezelőtt megszökött az őrizetére kirendelt Popoviciu Mihály fogházor mellől. A rendőrség széleskörű nyomozást rendelt el kézrekerítésére, amely azonban nem járt eredménnyel. Pénteken délelőtt azután váratlan fordulat állott be az ügyben. A megszökött rab önként jelentkezett a váradvelencei rendőrségen s előadta, hogy azért szökött meg, mert nem érzi magát bűnösnek s Bukarestben tisztázni akarta magát a vádak alól. El is utazott Bukarestbe, ahol az igazságügyminiszter intervencióját kérte, majd, mint aki jól végezte dolgát, ismét visszatért Nagyváradra s jelentkezett a rendőrségen. A rendőrség emberei ismét átadták az ügyészségnek.

— Jugoszláviában megdrágultak a válóperek. Belgrádból jelentik: A pénzügyi bizottság pénteken folytatta az illetéktörvényjavaslat tárgyalását, amelynek elfogadták második és harmadik szakaszát is. Az ülésen elfogadták Janjics vallásügyi miniszter javaslatát, amely magas illetekeket szab meg a válóperekre és az egyik vallásból a másik vallásba való áttérésre.

— Betörőket fogtak el egy fellegvári barlangban. Pénteken este a kolozsvári rendőrség emberei széleskörű razziaát tartottak a Fellegváriban. Átvizsgálták a környéket s megállapították, hogy három barlangban gyanús külsejű fiatal emberek ütöttek tanyát. A rendőrség emberei kúrúlfogták a barlangokat, amelyekből kedélyes beszélgetés hallatszott ki. Illea detektívönök revolverével a kezében belépett az egyik barlangba, ahol halvány tüzláng mellett három betörő beszélgetett. Mikor a detektívönököt meglátták, menekülni akartak. Ekkor azonban még három detektív jelent meg a barlang bejáratánál, akiknek láttára a meglepett betörők már nem mertek ellenkezni, hanem megadták magukat. Az egyik: Illés Stefan előadta, hogy az elmúlt év októberében szabadult ki a fogházból s azóta betörésekből tartja fenn magát. Mikor a fellegvári házakat elbontották, a lakosság nagyrésze elköltözött cduiból, ő a fellegvári barlangokban csinált lakást magának s itt húzódott meg Nagy János és Bartos Miklós nevű társával. Nagy Jánost és Illést az ügyészségnek adták át, a katonaszökevény Bartos ellen pedig a

Vérbefulladt a bulgáriai kommunista parasztforradalom

Agyonlőtték a kommunista vezéreket
A parasztszökevények Jugoszláviába menekültek

(Szófia, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kétszáz felfegyverkezett kommunista csütörtök éjjel megtámadta Stara Zagora városát. Véres harc után a támadók 51 halott és sok sebesült hátrahagyásával visszavonultak. A rend helyreállt. Ugyazonon éjjel egy másik kommunista csapat megtámadta Chirpani Filipopolisz mellett levő város rendőrségét. Itt is véres harc folyt, amelynek végeztével a támadókat lefegyverezték. Kétszáz embert elfogtak. Tegnap délután a kommunisták a szomszéd falvak parasztaival együtt megkísérelték kifizaditani elfogott társaikat. Véres küzdelem volt, amelynek negyven halott és sebesült az áldozata.

hadbírság indított eljárást. A fellegvári barlangokban Fekete István és Weisz Fülöp személyében még két katonaszökevényt tartóztattak le, akik ellen a hadtestparancsnokság megindította az eljárást.

— Félmilliárd lej adót róttak ki Bukarestben. Bukarestből jelentik: Hivatalos statisztika szerint Bukarestben az egyenesadók belfolyó jövedelem negyedmilliárd lejre, a részvénytársaságok ingatlanadója és a fizetési adó szintén negyedmilliárd lejre rug.

— Anghelescu miniszter az egyetemi tanárok kongresszusán. Bukarestből jelentik: Az egyetemi tanárok egy küldöttsége ma megjelent Anghelescu közoktatásügyi miniszternél, hogy meghívja a jászi országos egyetemi tanárokongresszusra.

— Nyolcmillió lej váltásdíjat fizetett Papanopol a fiáért. Bukarestből jelentik: Résztelenen megírta az Uj Kelet, hogy Papanopol, a bukaresti Alhambra igazgatójának fiát epiruszi rablók elrabolták és csak huszonötmillió lej váltásdíj ellenében hajlandók szabadonbocsátani. Hosszabb tárgyalások után a rablók megelégedtek nyolcmillió lejjel, amelynek letétele után az ismert bukaresti út szabadonbocsátották.

— Nagyvárad kereskedők hatóság előtti rágalmozással vádolják az adóketőbizottságot. Nagyváradról jelentik: A nagyvárad adóketőbizottság a kereskedők adójának megállapításánál legtöbb esetben nem vette tekintetbe a kereskedők által bemutatott mérleget és a kereskedők adózó jövedelmét a mérlegtől elütőleg egy nagyobb összegben állapította meg. A nagyvárad kereskedők ezt a tényt arra magyarázták, hogy az adóketőbizottság hamisnak nyilvánítja üzleti könyveiket és hatóság előtti rágalmozás címén feljelentést készülnék tenni az adóketőbizottság ellen.

— Értesítés. Ezuton felhívjuk mindazokat a tanulókat, aki a Reg. Ferdinánd-uti zsidó iskolába beiratkoztak, hogy hétfőn, e hó 24-én délelőtt 10 órakor az iskolában megjelenjenek, amikor is a folyó tanévet megnyitjuk. Minden tanuló köteles megjelenni. Az igazgató

— Egy zsidósors. Lapunk mai számában megkezdettük a nagy dán-zsidó író Meir Aaron Goldschmidt regényének közlését. A nagyszerű és világirodalmi relációkban is örökbecsű regényt az Uj Kelet napi folytatásokban fogja adni.

— Uj vasutvonalak Jugoszláviában. Belgrádból jelentik: A paracsin—sztalacsi uj vasutvonal után rövidesen sor kerül az uzsice—vardistei vasut megnyitására is, amellyel meglesz az első közvetlen Adria-vonal. Ennek hibája csak az, hogy hosszabb vonalrészén keskenyvágányu, ami átrakásokat tesz szükségessé. Rövidesen befejezik a Belgrád—Pozsarevac közötti uj vonal építését is, valamint a Planág vezető kettősvágányét, amelynek különösen a tehertorgalomra nézve van jelentősége. Végül még az idén sor kerül a Stip—Velez és a Krupa—Bihaac közötti uj vasutvonalak befejezésére is.

— A nagyvárad lakbérliők a lakbérleti hivatal visszaállításáért. Dr. Pelle János, a nagyvárad lakbérliők szövetségének elnöke, a lakbérliők országos szövetségének társelnöke ma Bukarestbe utazott, ahol az igazságügyminiszter előtt fel akarja tártani a nagyvárad lakbérliők panaszait. Egyben interviálni fog a lakbérleti hivatal visszaállításá érdekében is.

— A japánok nem építik fel Yokohamát. Berlinből jelentik: Az itteni japán nagykövetség szerint Yokohamát nem építik fel. A város jelentősége ugyanis a kikötőjében volt, melyet a Tokio most épülő uj kikötője fog helyettesíteni.

Nova Zagorában a kommunistáknak sikerült elfoglalniuk a községházat és proklamálniuk a szovjetkötársaságot. Katonai csapatok azonban hamarosan véget vetettek uralmuknak. A kormány elhatározta, hogy minden rendelkezésére álló eszközzel helyre fogja állítani a rendet. Szikratáviratban közölte a külfölddel, hogy minden más elterjedt hírrel szemben a kormány azt jelenti, hogy a katonaság leverte a parasztpárt és a kommunisták forradalmát. Több kommunistavezért agyonlőtték, a parasztszökevények átszöktek Jugoszláviába. A döntőcsata Loba mellett folyt le, ahol a kormánycsapatok ugyszólván megsemmisítették a parasztszökevény bandákat.

— Halál az ütközők között. Désről jelentik: Végzetes baleset történt szeptember 19-én a déli órákban Dés vasútállomásán. Egyik vonat tolatása közben Urdas Vasilie vasuti ezredhez tartozó katonai fékezőt két kocsit ütközője oly szerencsétlenül nyomta össze, hogy mellkasa összetört. Urdas szörnyethalt. Holttestét a dési állami kórházba szállították.

— Villamos és vasut karambolja Buda-pesten. Budapestről jelentik: A rákosszentmihályi helyiérdekű villamos a külső Kerepesi-úton összeütközött a lajosmizsei vonattal. Több utas súlyosan megsebesült, néhányan csak kisebb zúzódásokat szenvedtek. A vizsgálat megindult.

— Magagyártotta bankókkal fizette munkásait. Berlinből jelentik: Egy Kaehler Rudolf nevű nyomdatulajdonos egymillió márkás papirpénzt hamisított. Kaehler a munkabérek folytonos emelkedése következtében nem tudta munkásait kifizetni és állandó zavarokkal küzdött. Mivel a pénzt megszerezni nem tudta, viszont a munkásokat nyomdájában nem nélkülözhetette, arra a gondolatra jutott, hogy maga fogja előállítani a szükséges pénzt. Nappal szorgalmasan dolgozott az üzletben, az éjszakát és az ünnepeket pedig arra használta fel, hogy az egyik szobában felszerelt gépen nyomta a hamis bankót. Ezzel a pénzzel fizette ezután hetenként a munkásait. Végül valamelyik munkás rájött arra, hogy gazdája hamispénzzel fizeti, feljelentette és egy szép napon beállították a rendőrség emberei. Kaehler mélyen aludt, amikor a detektívek beléptek a szobába. A házkutatásnál ötvenmillió értékű hamispénzt találtak a szobában. Kaehleren kívül letartóztatták első litografusát is, aki segített a pénzgártásban.

— Betörőt fogtak. Nagyváradról jelentik: két évvel ezelőtt Fülöp Sámuel rovottmultu, Nagyváradról kitiltott betörő Székelykocsárd állomáson kifosztott egy fakeskedőt. A megindított nyomozás nem vezetett eredményre, Fülöpnek sikerült megszöknie és álméven ismeretlen helyeken tartózkodott. Ma a nagyvárad rendőrség emberei felismerték a régen körözött betörőt és letartóztatták.

— Herczeg Ferenc hatvanéves. Budapestről jelentik: Herczeg Ferenc író ma töltötte be hatvanadik évét.

— A kolozsvári orvosok adója. A kolozsvári főorvosi hivatal ezuton felhívja a kolozsvári orvosokat, hogy adóügyükkel kezező elintézése érdekében jelentkezzenek adóbevallásra a főorvos rendőrségi hivatalában. Az orvosszövetség ugyanis tiltakozott az orvosok súlyos adómegterhelése ellen s most az orvosok bevallása alapján akarnak pontos kimutatást készíteni a jövedelemről.

— Tizenkét embert tartóztattak le dollárhamisításért. Budapestről jelentik: A hamis százdollárosok a rendőrség letartóztatta még Rathgeber Károly bécsi ügynököt, Csényi Vilmos berlini mulatóhelytulajdonost és Kellenbaum Miklós varsói kereskedőjét. A lakásokon kilencvenkét darab hamis százdollárosot találtak. Bevallották, hogy a varsói dollárhamisító központ ügynökei, vagyis egész Európát behálózó szervezet tagjai. Varsóban valóságos üzem dolgozik titokban, vegyészekkel és bankjegynyomdászokkal, akik tizezerszámra ontják a hamis dollárosokat. Az egész európai pénzpiacot elárasztották hamisítványokkal. Budapestben csak tizenkét darabot helyeztek el. A párisi, londoni, berlini, bécsi és newyorki rendőrség hónapok óta eredménytelenül üldözi a hamisítót, akik teljesen új módszert dolgoznak. Valódi kétdollárosokból vegyileg eltávolítják a számjelzést és a betűkkel

való értékjelzést, százszáz számjegyet. Ujabb jelentés s rendőrséget, tartó istállótulajdonost és szintén hamis dollár. A varsói rendőrség a budapesti főkapott három ügynököt hogy a hamisítók Párisban, Lond Pósonyban, Krak ben is jártak és ványokat.

— Amerikai szaporodott az hamptonból jelent tilalom idején sok koholizmus folytát esztendőben. Egy tesszora kijelentet 19-7 százaléka az örültségnek volt a százalékszám leesez lék volt az alkéletbe az alkoholt nagyobb szigorral vényesítését. Enn 6-9 százalékra le számát. 1920-ban jobban csökkent: tendőre szóló ada változásainak görte és a professzor m hogy az alkoholt pácienseinek szám hozzávetőleg az e a számaránynövek be, hogy a szövete mazták kellőképen regtartalmu italok mint sem az megetilalmas Amerikáb a tiszta és a ható lyett különböző m hez jutottak és ju számithatatlan kár

An

A m

alom

aknak si-
s prokla-
atonai csa-
ettek ural-
ogy min-
elyre fogja
közölte a
edt hirrel
gy a ka-
mmunisták
rt agyon-
szláviába.
ie, ahol a
mmisitették

Désről jelen-
mber 19-én
Egyik vonat
ti ezredhez
tközje oly-
lkasa össze-
desi állami

olja Bua-d
rákosszent-
ő Kerepesi-
attal. Több
csak kisebb
megindult.
kal fizette
gy Kaehler
s egymillió
ler a mun-
vetkezében
és állandó
megszerezni
nyomdájá-
gondolatra
a szükséges
ott az üzleté-
okat pedig
k szobában
ankót. Ezzel
a munkásait.
t arra, hogy
jelentette és
ség emberei.
a detektívek
ánál ötven-
a szobában.
litografusát

adról jelen-
nuel rovott-
örő Székely-
kereskedőt. A
eredményre,
néven isme-
a nagyváradi
gen körözött

ves. Budapest-
na töltötte be
ója. A kolozs-
a a kolozsvári
intézése érde-
főorvos rend-
nyugyanis tilta-
helése ellen s
karnak pontos

ttak le dollár-
A hamis száz-
még Rathgeber
Vilmos berlini
Miklós varsói
nevenként darab
lották, hogy a
ynökei, vagyis
gjai. Varsóban
vegyészekkel és
erszámra ontják
ópai pénzpiacot
udapestben csak
párisi, londoni,
g hónapok óta
at, akik teljesen
kétdollárosokból
t és a betákkaj

való értékjelzést, majd fényképezőgéppel és festékkel száz-as számjegyet hamisítanak a régi szám helyére. Újabb jelentés szerint Budapest felkerste a bécsi rendőrséget, tartóztassa le Winkler Berthold ottani istállótulajdonost és Gelbert kabarétulajdonost, akiket szintén hamis dollárok terjesztésével gyanúsítanak. A varsói rendőrség is öt ember letartóztatását kéri a budapesti főkapitányságtól. A tegnap letartóztatott három ügynök utleveleiből megállapították, hogy a hamisítók Rómában, Nápolyban, Zürichben, Párisban, Londonban, Berlinben, Drezdában, Pozsonyban, Krakkóban, Kolozsváron és Bukarestben is jártak és mindenütt elhelyezték a hamisítványokat.

Amerikában az alkoholtilalom alatt szaporodott az alkoholőrültek száma. Northamptonból jelentik: 1922-ben, az amerikai szesztilalom idején sokkal magasabbra szorított az alkoholizmus folytán megőrültek száma, mint az előző esztendőben. Egy amerikai elmeorvosintézet professzora kijelentette, hogy 1917-ben a páciensek 19-7 százaléka az alkohol következtében beállott örültségnek volt áldozata. 1918-ban ez az elriasztó százalékszám leesett 9-8-ra, sőt 1919-ben 7-7 százalék volt az alkoholbetegek száma. Ekkor lépett életbe az alkoholtilalom, amikor a hatóságok a legnagyobb szigorral akarták ellenőrizni a törvény érvényesítését. Ennek az lett az eredménye, hogy 6-9 százalékra le tudták szorítani az alkoholőrültek számát. 1920-ban és 21-ben ez a percentszám még jobban csökkent: 5-6 százalékra. Az 1922-ik esztendőre szóló adatok azonban a percentszámok változásainak görbét ismét felfelé irányították és a professzor megröbbenéssel vette tudomásul, hogy az alkoholtilalom következtében megőrült pácienseinek száma felszokott 10 százalékra, tehát hozzávetőleg az előbbi esztendő kétszeresére. Ezt a számaránynövekedést a professzor annak tudta be, hogy a szövetségi törvény erejét nem alkalmazták kellőképpen és az emberek a rossz, a méregtartalmu italokhoz könnyebben jutottak hozzá, mint sem az megengedhető lett volna. A szesztilalmas Amerikában tehát az lett a helyzet, hogy a tiszta és a hatóságilag megvizsgált alkohol helyett különböző mérges pálinkákhoz, maró szeszekhez jutottak és jutnak az emberek, aminek kiszámíthatatlan káros következményei vannak.

Közgazdaság

A pfáci árusok megadóztatása. E hónap eleje óta repülő adóbizottságok működtek a kolozsvári piacokon. A bizottságok az eljárás során több olyan árust is megadóztattak, akiknek adóját a szomszédokhoz kiszállt bizottság már megállapította. A szabálytalanságok láttára az érdekelt piaci árusok egymás után rohantak az adóbizottságokhoz a tarthatatlan helyzet tisztázása végett. Itt meggyőződtek arról, hogy ebben az esetben nem a bizottság önkényéről, hanem valóban tévedésről van szó, mert azokban az esetekben, mikor a kivétési jegyzőkönyv még nem készült el, minden további nélkül érvénytelenítették a második adókvitést.

Az új buzarendszer. Bukarestből jelentik a „Consum“-nak: A minisztertanács keddi ülésén tárgyalás alá vették az olteniai buzatermelők memorandumát az új buzarendszerre vonatkozólag. A memorandumot a legfelsőbb gazdasági bizottságnak adták át tanulmányozás céljából. Ezzel kapcsolatban arról értesülünk, hogy úgy a buza-, mint a lisztrendszer megmarad ahogy eddig volt, mert egy olyan beszerzési időszakban vagyunk, amikor nem áll rendelkezésünkre megfelelő, pontos statisztika. Mikor a belföldi szükségletnek a beszerzése befejezést nyer és mikor pontos statisztikánk lesz a liszt- és buzakészletről, akkor a kérdést újból tárgyalni fogják.

Korlátozzák a magyar behozatali listát. Budapestről jelentik: A hivatalos lap szerint a behozatali szabad listát újból korlátozzák. Újabbban a következő árut csak behozatali engedéllyel szabad az országba behozni: friss dió, méz, pergament, bőrárak, műszaki cikkek bőrből, a cipőgyártáshoz szükséges bőrárak, ásványvíz, üvegek, naftalin és kolloidum. Az utközből lévő küldeményekre ez a rendelet nem vonatkozik.

Csehországi német bankküldöttség Oroszországban. Prágából írják: „Ceske Slovo“ arról értesül, hogy a csehszlovákiai német bankok öttágu küldöttséget indítanak Oroszországba, hogy az Oroszországgal már régebben megkezdett tárgyalásokat folytassák. A küldöttség feladata, hogy véglegesen megállapítsa azokat a feltételeket, melyek mellett a csehországi német bankok az orosz pénz-

ügyi és ipari vállalkozásokban résztvehetnének. A szovjetkormány és a szakszervezetek nagy készséggel támogatják ezeket a terveket és jelentékeny könnyítéseket biztosítanak a csehszlovákiai német bankintézeteknek.

A heti devizapiac

Üzletelen hét

(Kolozsvár, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt héten a zsidó és hivatalos ünnepek miatt a valutapiac az üzleti forgalom a megszokottnál jóval kisebb volt. Átutalások leginkább magyar és cseh koronában történtek. Magyar koronát 140—142-es kurzussal, cseh koronát 658-as kurzuson utaltak át.

Szombaton hivatalos ünnep miatt Bukarestben nem volt tőzsde. Az autorizált bankok

szeptember 22-én 100 lejért fizettek Kolozsvárt

- 8000—9000 külf. magyar koronát,
- 14000—14500 belf. magyar koronát,
- 8-90—8-96 francia frankot,
- 2-40—2-60 svájci frankot,
- 0-45-60—0-45 66 dollárt,
- 10-10—10-15 olasz lírát,
- 31400—32473 osztrák koronát,
- 15-10—15-30 cseh koronát,
- 0-9-70—0-9-75 font sterlinget.

Valutapiac szeptember 22-én:

Zürichi zárlat: Berlin 4, Newyork 565-00, Páris 3380, London 2530, Milano 2530, Prága 16-97, Budapest 300, Belgrád 610, Bukarest 256-80, Varsó 18, Bécs 79⁵/_s, bélyegzett —, Amsterdam —.

— Az Uj Kelet marosvásárhelyi megbízottja Hirsch Simon ur, Banca Marmorosch, telefon 67, aki minden a lapot illető ügyben felvilágosítással szolgál.

* Kézimunka-előnyomda a Patent Áruházban, Fötér 18. Legszébb külföldi munkák, feltűnően olcsó árak.

* Friss pontyhal érkezik hétfőn reggel Salak csemegetészetébe, Calea Victoriei 38.

* Versenyhírek. Diana sósborszesz minden vonalon győzött.

Essex grófja

Angol Erzsébet, a vérszomjas asszonyzsarnok szerelmi kudarca és bosszuja

A világ legnagyobb filmje! Előállítási költsége 1,000.000 dollár!

Tízezer ember játszik a filmen!

A berlini Ufa-Palace egyhónapos műsorfilmje!

Főszerepekben: Eugen Klöpfer, Eva Mary, Agneta Straub, Ana Morena, Huszár Károly, Fritz Kortner, F. von Alten, F. Kühne, M. Stifter, R. Valetti

Huszár Károly magyar filmművész vendégszereplése Kolozsvárt

A monstrefilm kedden, szept. 25-én d. u. 3 órakor indul az

Egyetem-Mozgóban

Elsőrangú minőségénél fogva legkedveltebb

TORDAI SÖR

Különlegességei:

GLORIA DUPLA TÁPSÖR
MALÁTA

mely orvosilag is ajánlatik, valamint a kiválóan izletes világos

KORONASÖR

Gyár:
TURDA
Telefon 5.

Főraktár:
CLUJ
Telef. 394.

1617

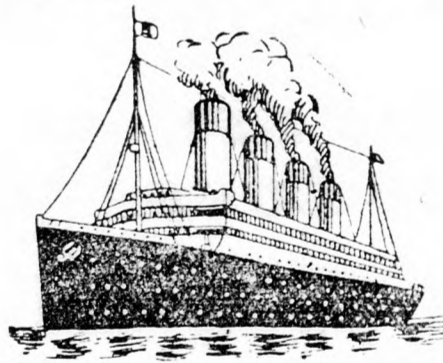
**Egész Moldova
mezőgazdasági és háziipari
kiállítása**

IASIBAN

Megnyilik 1923. évi szeptember hó 27-én
Jöjjenek el és vegyenek részt e kiállításon!

Héber ABC kapható a „Kadima“ kiadóvállalatnál, Cluj

Európa--Brasília
Európa--Argentína

Európa--Uruguay
Behajózás: Amsterdam

Lloydul Regal Olandez
S. A. R. Oradea-Mare (Nagyvárad)

Képviselő: Cunard Line S. A. R., Európa-America U. S. Európa-Canada

További felvilágosításért és egyszersmint földmivesek Braziliába való díjmentes utazásért forduljanak bizalommal

LLOYDUL REGAL OLANDEZ S. A. R. társasághoz
Filiale Oradea-Mare, Rimanóczy-utca 5.

Modern üvegesiszolda és tükörárugyár

PÉCHY ÉS TÁRSA

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD),
STR. SAGUNA (KAPUCINUS-U.) 20

Készíti a legszebb tükroket és butor-
üvegeket minden méretben és
Ujrafoncsorozás
mennyiségben! Kérjen árajánlatot

SZÍNHÁZ ~ MŰVÉSZET

Heti műsor

Vasárnap délután 3 órákor: Tatárjárás. Sarkadi Aladár vendégszereplésével. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 44.

Vasárnap este 8 órákor: Szerencsetánc. Sarkadi Aladár bucsufőlépésével. Premier helyárrakkal. Napibérlet 12-ik szám C. Sorozatszám 45.

Hétfő este: A Névtelenek. Ujdonság először. Premier helyárrakkal. Premierbérlet 6. szám. Sorozatszám 46.

Kedd este: A Névtelenek. Másodszor. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 13. szám A. Sorozatszám 47.

Szerda este: Vasgyáros. Könyves-Tóth Erzszi szerződött tag első fölépésével. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 14. szám B. Sorozatszám 48.

Csütörtök este: Bajadér. Harmincegyedszer. Zöldhelyivel, Tolnayval, Neményivel, Bányásszal. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 15. szám C. Sorozatszám 49.

Péntek este: Marinka a táncosnő. Operettujdon-ság először. Kolbayval, Neményivel, Tolnayval, Berkyvel. Premier helyárrakkal. Premierbérlet 7. szám. Sorozatszám 50.

Szombat délután 3 órákor: Vengerkák. Olosó helyárrakkal. Sorozatszám 51.

Szombat este 8 órákor: Marinka a táncosnő. Másodszor. A premier szereposztásával. Rendes helyárrakkal. Napibérlet 16. szám A. Sorozatszám 52.

Vasárnap délután 3 órákor: Csárdáskirálynő. Zöldhelyivel, Sümegivel, Neményivel, Bányásszal. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozatszám 53.

Vasárnap este 8 órákor: Marinka a táncosnő. Harmadszor. A premier szereposztásával. Premierhelyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozatszám 54.

A színházi iroda hírei:

A jövő hétnek irodalmi és operettszenzációja lesz. Az irodalmi szenzáció Lenormand grandiózus, 14 képből álló drámájának, a Névteleneknek bemutatása lesz hétfőn este, a főszerepekben Poór Lilivel, Lengyellel, Forgács Sándorral, Mihályfival, Miklósyval, Laczkóval, Marsi Gizivel, Földessel. A Névtelenek próbái három hét óta folynak szakadatlanul az igazgató vezetése mellett. — Az előadás 8 órákor kezdődik és az előadás megkezdése után a hatodik kép végéig az ajtók zárva maradnak. — A operettszenzáció a Marinka a táncosnő bemutatása lesz. Gilbertnek ez az új operettje méltó vetélytársa a Bajadérnak. Elsőrangú szereposztásban fog pénteken este a Marinka színrekerülni Kolbay Idikóval, Neményivel, Tolnayval, Berkyvel, Leóvegyvel, Izsóval, Csellével. — Új tag fog bemutatkozni szerdán este a Magyar Színházban. Könyves-Tóth Erzszi drámai szende a Vasgyáros Claire szerepét fogja játszani. A címszerepet most is Tári Ferenc játssza. — Csütörtökön este harmincegyedszer fogják adni a Bajadért, a címszerepben Zöldhelyi Annával, Radjani szerepében pedig Tolnayval.

„Essex grófja“ itt van! A monstrefilm kedden, szeptember 25-én délután 3 órától indul az Egyetem-mozgóban. Világszenzáció, amely még nem volt! A film egymillió dollárba került.

MOZGÓK MŰSORA

Egyetem-mozgó: Vasárnap, szept. 23-án: Sámson, az óriás. Páratlanul kalandos akrobata-dráma 6 nagy felvonásban. Főszerepben a világ legnagyobb akrobatája, Luciano Albertini és Henriette Bonnard. Akrobataünnepély Kolozsvárt! Hétfő, szept. 24. Sámson, az óriás. Jótékonycélu előadás a nyiresi és gyalui tűzkárosultak javára.

Uránia-mozgó: Vasárnap, szept. 23-án: Vörös és fekete. Stendhal nagyszerű drámája 7 felvonásban. Főszerepben Vittorio Lepanto és Mario Bonnard. Hétfő, szeptember 24-én: Karenin Anna.

Apollo-mozgó: Vasárnap, szept. 23-án: A XI-ik század. Dráma a katonaleletből. Lucia d'Ambrá kitűnő alkotása. Főszerepben: Mária Corvin, a csodás művészeti filmfenomen. Hétfő, szept. 24. A halálhajó. Előadás kezdete délután 3 órától.

Rothmann Márton szabókellékek és Cluj, str. Matia (v. Mátyás kir.-utca) 2. sz. rövidáru raktára. Eladás nagyban és kicsinyben. Vidéki megrendeléseket postaneszélyben

Tankönyv

Tisztit,
Szeplőt
Az arch
Kaia

1498

Telefon 81.

Mindennemű írást
és szétcsépett írást
készít és szállít

Sajovics
Cluj, Strada Ce

Írógép

és kellé
1870 ban. Jav

Finkla

Prima

Kapható:
Havas Dezső
Timişoara

BÉLYE

ajánlások közlése vagy
kedvezőbb feltételekkel
küldeményeket. Állandó
feltételek. Üzletiutalványok
tött szériákat kaphatnak

Wilhelm Hann v
handlung Herman

Bizomá

Aki szép és rendk
kolai előadásai d
angol és francia
irodai felszerelése

Iosef Ráth H

raktárról. Ne feledj
Hermann Ráth Tri
40 éves szakismer
bizalma folytán még
legmegfelelőbb
és zöld válog
képes szállítani.

IOSEF RÁTH Bucu

Tans

körzők, rajztömb
kolai előadásai d
angol és francia
irodai felszerelése

könyv-, zen
Pia

Iskolák és irodák
zalek kedvez

Tankönyvjegyzék

LEPAGENÁL
Cluj-Kolozsvár

Tisztit, frissit, felüdit,
Szeplőt tüntet, bőrt puhit
Az arcbőrt megfehériti

Kaiser-Borax

a valódi.

1498

Telefon 81. **Ládagyár** Főközlöt: Egeres
Mindennemű ládákat és fadóbozókat összeszegezett és szétszedett részekben megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1331
Sajovics és Lebovits faterkedés és ládagyar
Cluj, Strada Cernauti (volt Kajantói-ut) 1 szám

Írógépek

és kellek állandóan nagy választékban. Javításokat legolcsóbban vállalok.
1870 Cluj, P. Mihai Viteazul (v. Széchenyi-tér) 40. sz. Telefon 493.
Finkler Antal

Prima

bácskai kender
Kapható: **Havas Dozó Timişoara**

BÉLYEGGYÜJTŐK

ajánlások közlése vagy megfelelő biztosíték letétele ellenében a legkedvezőbb feltételekkel kaphatnak gyönyörű, kiválasztott bélyegküldeményeket. Állandó nagyobb vetők számára részletfizetési feltételek. Üzletlajdonosok három hónagi elszámolásra kiválasztott szériákat kaphatnak bizományba. Különböző gyűjtemények állandó vetele.
Wilhelm Hann von Hanneheim briefmarkenhandlung Hermannstadt-Sibiu, Reissenfelsgasse

Bizományi lerakat!

Aki szép és rendkívüli olcsó áron **אתרומים ללבושים** **אתרומים** akar vásárolni, kérjen árajánlatot
Iosef Ráth Hotel Regina Bucureşti
raktárról. Ne feledjék el, hogy a világszerte ismert Hermann Ráth Triest **אתרומים ללבושים** **אתרומים** cég, 40 éves szakismeretével és az **אתרומים** termelők bizalma folytán még minden évben a legszebb és legmegfelelőbb **אתרומים מוכהרים** zöld Bordigherai **אתרומים** és zöld válogatott **אתרומים** versenyárak mellett képes szállítani. Felvilágosításokkal szolgál
IOSEF RÁTH Bucureşti Căsuța Poştală No. 200.

Tanszerek

körzök, rajztömbök, füzetek, zeneművek, iskolai előadási darabok, operettek, operák, angol és francia divatlapkülönlegességek, itoldai felszerelések legolcsóbban beszerezhetők

CORVINA
könyv-, zeneműkereskedésben
Piata Unirei 17

Iskolák és irodák minden alkalommal 10 százalékos kedvezményben részesülnek

Az összes őszi divatujdonságok

nagy választékban raktárra érkeztek

HELLER, WEISZ ÉS MOLNÁR

céghez, Cluj-Kolozsvár, Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi M.-u.) 6. szám

Gyapju ruhaszövetek 150 lejtől

l-a velour kabát-kelme 460 lejtől

l-a férfi raglán-doublé 460 lejtől

Az „Éva“ vásznak egyedüli gyári lerakata

A kolozsvári CZELL-Sörgyár gyártmányai:

Hercules

duplamalata tápsör különlegesség

és a világos

Monostor sör

átolérhetetlen minőségük miatt vezető márkának bizonyultak

1428

Mindenütt kaphatók!

Mindenütt kaphatók!

Maprovičs F. ÉRZÉKESZ !
Cluj-Kolozsvár, Vesselényi-utca 20. sz.

Arany, ezüst ékszerek, kinaezüst és ezüst dísz tárgyak választéka. Szolid és pontos kiszolgálás. Tört aranyat, ezüstöt, briliánt legmagasabb napi áron veszek!

Szavatoljuk,

hogy 1 kilogram Marx-féle email- vagy padlólakkkal 2 négyzetméterrel többet festhet, mint ugyanannyi bármely más gyártmányúval

Rados & Co. festéknagykereskedése Cluj

(Kolozsvár), Calea Regele Ferdinand (v. Wesselényi Miklós-utca) 21. szám alatt

Külföldi likőr- és pezsgő-különlegességek kaphatók LUCULLUS-nál

Oradea-Mare
Bémer-tér. 1392

IZRAEL & Co.

szőrmeáruházában

Cluj, Calea Victoriei (v. Kossuth Lajos-utca) 2

Bundák . . . 16000

Sportkabátok . 3000

Boák . . . 475

Gyermekkabátok 800

lejtől
feljebb kaphatók

Nagy választék szőrmeáruházban!

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal: **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. **Telefon 315**

APROHIRDETÉSEK

Apróhirdetések egyszeri közlési díja szavanként 2 lei. Vastagabb betűvel szedett szavak 3 lei. Legkisebb apróhirdetés díja — 10 szög — 20 lei. Jellegű hirdetések semminemű felvilágosítást nem adunk. A beérkező ajánlatok helyi hirdetéseknek a kiadóhivatalban vehetők át, vidékiek a kívánt címre továbbíthatók. Erre a célra a hirdetés díjon kívül 2 lei 60 bani bélyegköltésig fizetendő.

Butor! Legolcsóbb bevásárlási forrás. **Klein Izsák, Unió-u. 21. 1581**

Két ügyes cipőszakmában jártas segéd azonnal felvételik

Románul beszélők előnyben. Szombaton zárva. Ajánlatokat kér **Frații Grünfeld, Sätmar**

Urileányt felvesszünk teljes állásba. Zongorahasználat. Szótotka mérnök, **Str. N. Iorga 9., I. e.**

Tűzfakereskedésem fejlesztéséhez pénzes társat keresek. Cím a kiadóhivatalban. **6275**

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztíttatja ruháját. Cluj, gyár **Strada Barijii** (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: **Kossuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt**

Perfekt gyors- és gépirónót keres nagy vállalat. Ajánlatokat „Elsőrangú munkaerő” jellegén a kiadó továbbítja. **6255**

Utazók figyelmébe! A tordai gőz-, kád- és sós-fürdő egész héten nyitva. **6264**

Suche ein izr. religioes Fräulein die die erste Bürgerklasse unterrichten fähig ist, zu zwei Mädchen. Offerte an **Isidor Friedmann** Chisindiai (Keszend) județul Arad zu richten. **6266**

Megbízható zsidó szakácsné keresetik kis családnak jó fizetéssel. Cím **Kincs Samu Str. Londrei** (Hosszu-u.) 26. **6269**

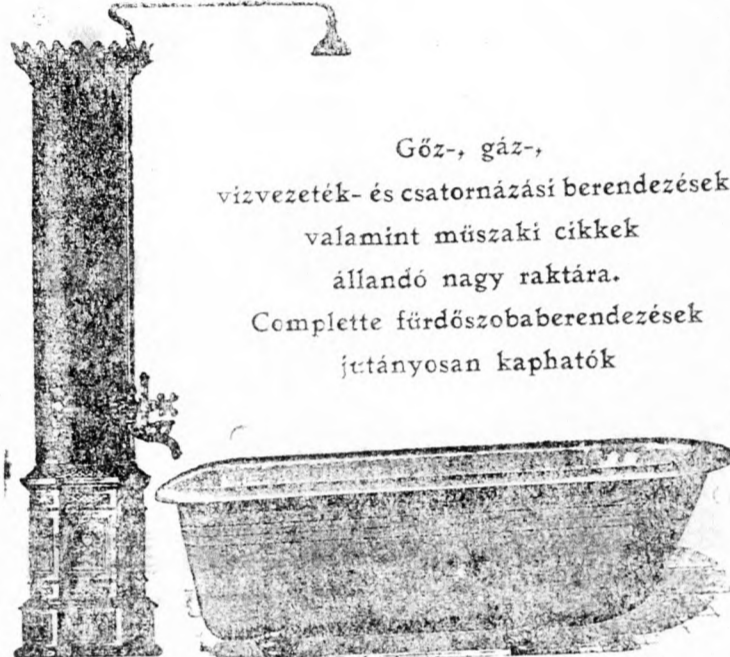
Egy tölgyfa boltberendezés teljes felszereléssel és egy 4 méter ócska portál, kellő méretben átalakítható, nagyon olcsón eladó. **Breuer** asztalos, Monostori-ut 145. **6273**

Lusztig és Nussbächer
cukorkakülönlegességek állandó raktára
Cluj, C. Reg. Ferdinand 31

GOWAG

KÖZKERESETI TÁRSASÁG
Goldstein, Wald és Glasner Cluj

Str. Vladimirescu (v. Mikos Kelemen-utca) 17. szám alatt
Telefon 519

Gőz-, gáz-, vízvezeték- és csatornázási berendezések valamint műszaki cikkek állandó nagy raktára. Complete fürdőszobaberendezések jutányosan kaphatók

ELADÓ Kiállítás Vintul de jos a kastély termeiben

a báró Horváth Ödön-féle kastélyból: Antik tárgyak, butorok, képek, 100.000 lejjig darabja, továbbá olcsóbb és jobb székek, fotelek garnitur, íróasztalok, asztalok, ágyak, matrácok, szekrények, fürdőkád, előszobaszekrények, konyhaszerek és butorok, szőnyegek és függönyök, üvegáruk, kerti padok, chámbercsoettek, bidettek és 1 betegtolószék stb.

Vásár 23., 24., 25-én

Raglánok, öltönyök, gyermekruhák megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj, Piața Unirei 14.

Telefon 431.

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám
Telefon interurban 2-13 * Sürgönyc.: Juvaere, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászati arany és forrasztó * Arany, ezüst és platina-beváltási

Kienzle és Schwarzwaldi órák képviselője, gyári lerakata
Gsak viszontelárusítóknak!

A szülők figyelmébe ajánljuk a

Parisien-Aruház

szeptember havi árjegyzékét:

I. Rövidáru osztály:

- Gyermekharisnya 12.—
- Gyermekkötény 62.—
- Iskolakötény vállas és empir 95.—
- Leánying 42.—
- Fiúing 75.—
- Női ing 97.—
- Női alszoknya 135.—
- Női reformnadrág 75.—
- Baba kelengyeing 38.—
- Baba kelengyegarnitúra 58.—
- Baba kocsitakaró, pólyapárna minden kivételben
- Tetra-kelengyékgyáriárban**
- Fiú- és leánykaszvetter 135.—
- Bakfiskabát. sál és sapka 615.—
- Gyermek flanelruha 120.—
- Asztal- és törülközőkendő, tányér és pohártörő gyáriárban
- Horgolócérna 10.—
- Kockászvon piros és kék színben, kivarráshoz 65.—
- Tálcakendő kereszt szem 19.—
- D. M. C. fehér, matringja 5.—
- Arany- és ezüst hímzőfonal 14.—
- 1 orsó 400 yardos cérna 11.—
- Tuszor-kelme** minden szélességben
- Zsebkendő 9.—

Szőrmebundák és boa igen nagy választékban legjutányosabb árban!

II. Férfidivat osztály:

- Férfi zefiring dupla elővel, 2 gallérral 210.—
- Lodenkalap 204.—
- Pichler-kalap 259.—
- Olasz nyulszőrkalap 466.—
- Nyakkendő 12.—
- Zokni 17.50
- Lágy ripsgallér 16.—
- Sétabot 24.—
- Esernyő 250.—
- Flor-ing 82.—
- Flor-nadrág 82.—
- Keztyű 48.—
- Harisnya 125.—

Férfiszövet osztályunkat megnyitottuk, óriási választékban kapható: férfiszövet, raglán kelme, double szövet és hozzávaló kellékek, bélésárúk és gombok stb.

III. Gyermejáték, bőraru, bőrrönd és gyermekkocsi osztály:

- Iskolatáska 33.—
- Palatábla és tolltartó a legolcsóbb árban
- Aktatáska 150.—
- Hegedűhurok, minden kivételű
- Kottatartó és hegedűtok
- Gyermekkocsi 450.—
- Manikúr és varrókazetták olcsó árban

IV. Üveg és porcellán, diszmi és kékedény osztály:

- Vízes pohár 3-50
- Dux patent befőttesüvegek teljesen felszerelve 20.—
- Ugorkásüveg literenként 3.—
- Befőttesüveg literenként 2.—
- Csészék aljfal. jóminőségű 25.—
- Duplaerős tányér 20.—
- Duplaerős dessert 15.—
- 6 személyes ebédőkészlet 1357.—
- 6 személyes kávékészlet 480.—
- 6 személyes feketekávékészlet 168.—

Mosdókészletek, gyorsfőzők, vasalók stb. — egolcsóbb árban kaphatók.

TEREKESZTUSE
HIVATAL ES
Cluj, Kolozsvár.
L. Pop (Brassa)
Te fon: Szerk
és kiadóhivatal
Zs. N. Sz.
A kéziratok kiz
szerkesztősegr
zendők. Kézirat
adunk vis

Cluj-Kolozsv

Sátrakban időkben termé irva van, hogy és vigadatok nagyon messzi bibliai lelke a betakarításnak, örömmek és ör kaptunk öröktü erő és énekek napig didergün a sátor is: mil öröm volt abba jain kiszállni énekes taposót alatt és lombt várnai a virradá volna akkor é lős a lakás és is és öröm a sz De ha minde csak a sátor, a hogyan megdíd pen, akiről in nyole napján.

És mégis magában hordja csak mag, mely vet el a magve tartó kéz: biz szent gyümölcs, ragyogóvá fogja galutban.

Mert ez a is nemzeti létü zása, a szent an anakronizmus v talanul, nemzet ünnepeket. Lelk volt az a sátrak ágat, mely ideg

E
Regény. Dán nye
— Fiu let
kadtából és főc
— Semiszburácl
fiu lett:
Valóságos
asszonyhoz:
— Bemeg
kolmi a fiamat,
— Hogyan
asszony és kitus
szépen vissza és
— Jó, jó:
Fülöp ur. — M
apja lettem a fi
besietett az üzle
— Fia lett
jamin és megöle
— Mazl-to
— Jaserko
kiáltotta Fülöp u
— Hallod-
hány pillanat nu
átszaladsz reb' Jo
meg a többi zsi
nekik, hogy a fe
hol a sógor? Ja
1) „Jó szerem
tése, ha valami örö
2) Tulajdonké
magyarul: „erőd g
mazl-tov“-ra. A „re
„rabbi“ szó népies